

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

දුරස්ථ සහ අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රය

වාණිජ හා කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණවේදී (සාමාන්‍ය) උපාධි ප්‍රථම පරීක්ෂණය (බාහිර) - 2012/ 13

ජනවාරි/ පෙබරවාරි - 2016

BMGT E 1035 - ව්‍යාපාර ආර්ථික විද්‍යාව

ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව :

කාලය : පැය 03 යි

- I. කොටස - ප්‍රශ්න 15 යි
- II. කොටස - ප්‍රශ්න 04 යි
- III. කොටස - ප්‍රශ්න 03 යි

(ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු ලැබේ.)

උපදෙස් :

- ❖ මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය I කොටස, II කොටස, III කොටස යනුවෙන් කොටස් තුනකින් (03) සමන්විත වේ.
- ❖ I කොටස :
 - පළමු කොටසට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න සඳහා ප්‍රශ්න පත්‍රයේම පිළිතුරු සැපයීම අනිවාර්ය වන අතර එය II සහ III කොටස් සඳහා පිළිතුරු සපයන පිළිතුරු පොතට ම ඇමිණිය යුතුය.
 - කිසිවිටෙකත් I කොටසෙහි ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු සැපයීමට අමතර කඩදාසි භාවිතා නොකරන්න.
- ❖ II සහ III කොටස් :
 - II සහ III කොටසින් අවම වශයෙන් එක් ප්‍රශ්නයකවත් ඇතුළත් ව ප්‍රශ්න හතරකට (04) පමණක් පිළිතුරු සැපයිය යුතුය.

I කොටස

- (01) පහත සඳහන් වගන්තීන් අතුරින් අසත්‍ය වගන්තිය කුමක්ද?
- අ) මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න සැලසුම් සහගත හා නිදහස් වෙළඳ ආර්ථිකයන්හි සමාන වේ.
 - ආ) මූලික ආර්ථික ප්‍රශ්න යනු විකල්ප අතුරින් තෙරෙන තේරීමයි.
 - ඇ) නිෂ්පාදන සාධක සැපයුම සීමාසහිත වේ.
 - ඉ) සීමිත පාරිභෝගික උවමනාවන් නිසා තේරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

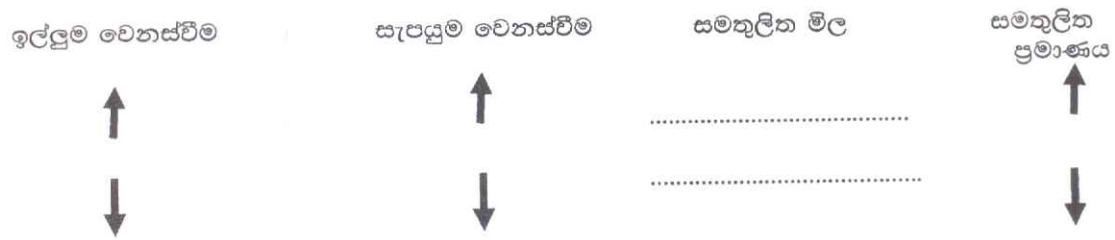
- (02) වෙළෙඳපොලකට අදාළව පහත ප්‍රකාශයන්ගෙන් සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,
- අ) ඉල්ලුමෙහි වෙනසක් නොමැතිව සැපයුමෙහි ඉහළ යාමක්, සමතුලිත මිල සහ ප්‍රමාණය පහළ දමයි.
 - ආ) ඉල්ලුමෙහි වෙනසක් නොමැතිව, සැපයුමෙහි පහළ යාමක්, සමතුලිත මිල පහළ දමන අතර සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ නංවයි.
 - ඇ) සැපයුමෙහි වෙනසක් නොමැතිව, ඉල්ලුමෙහි ඉහළ යාමක්, සමතුලිත මිල සහ ප්‍රමාණය ඉහළ නංවයි.
 - ඉ) ඉහත සියල්ල සත්‍ය වේ.
- (03) දෙන ලද ආදායමක් යටතේ තෘප්තිය උපරිම කර ගැනීමට නම් පාරිභෝගිකයකු තම ආදායම වියදම් කල යුතු වන්නේ,
- අ) එක් එක් නිෂ්පාදිතයෙන් ලැබෙන මුළු උපයෝගීතාවය සමාන වන ලෙසය.
 - ආ) එක් එක් නිෂ්පාදිතයෙන් ලැබෙන ආන්තික උපයෝගීතාවය සමාන වන ලෙසය.
 - ඇ) එක් එක් නිෂ්පාදිතයෙන් ලැබෙන ආන්තික උපයෝගීතාවය උපරිම වන ලෙසය.
 - ඉ) එක් එක් නිෂ්පාදිතයේ මිල ආන්තික උපයෝගීතා අනුපාතිකය හා සමාන වන ලෙසය.
- (04) ඒකාධිකාරියකු, පූර්ණ තරඟකරුවකුගෙන් වෙනස් වන්නේ පහත සඳහන් කුමන ආකාරයකටද,
- අ) නිමවුම ප්‍රසාරණය වන විට සාමාන්‍ය පිරිවැය පහත බසී.
 - ආ) මිල, ආන්තික ආදායමට වඩා වැඩිවේ.
 - ඇ) සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයෙහි සහ සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැයෙහි එකතුවට සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය සමාන වේ.
 - ඉ) වෙළඳපල ඉල්ලුම් වක්‍රයට සෘණාත්මක බැවුමක් ඇත.
- (05) කතිපයාධිකාරී වෙළඳපලට විශේෂිත වූ ලක්ෂණයකි,
- අ) කතිපයාධිකාරී ආයතන විවිධාංගීකරණය වූ භාණ්ඩ නිපදවයි.
 - ආ) කතිපයාධිකාරී ආයතන ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදිතයන් ප්‍රචාරණය කරයි.
 - ඇ) වෙළඳපල සඳහා ආබාධ පිවිසුමක් ඇත.
 - ඉ) කතිපයාධිකාරී ආයතන අතර උපායශීලී අන්තර් බැඳියාවක් (Interaction) ඇත.
- (06) ආන්තික පාරිභෝජන නැමියාවේ වෙනසකින් තීරුපණය වන්නේ,
- අ) වියදම් රේඛාව දිගේ යාමකින් පමණි.
 - ආ) වියදම් රේඛාව විතැන් වීමකින් පමණි.
 - ඇ) වියදම් රේඛාවේ බැවුම වෙනස් වීමකින් පමණි.
 - ඉ) ඉහත එකක්වත් නොවේ.

- (07) ස්වාධීන ආයෝජනවල රුපියල් දශලක්ෂ 05 ක ඉහල යාමක් මගින් IS වක්‍රය,
- අ) රුපියල් දශලක්ෂ 05 ක ප්‍රමාණයකින් දකුණට විතැන් වේ.
 - ආ) රුපියල් දශලක්ෂ 05 ක ප්‍රමාණයකින් වමට විතැන් වේ.
 - ඇ) රුපියල් දශලක්ෂ 05 වියදම් ගුණකයෙන් ගුණිත වී ලැබෙන ප්‍රමාණයකින් දකුණට විතැන් වේ.
 - ඉ) රුපියල් දශලක්ෂ 05 වියදම් ගුණකයෙන් ගුණිත වී ලැබෙන ප්‍රමාණයකින් වමට විතැන් වේ.
- (08) පාරිභෝජනය (C) = $100 + 0.8y_d$, ආයෝජනය (I) = $150 - 6r$, මුදල් ඉල්ලුම (md) = $0.2y - 4r$ සහ මුදල් සැපයුම (ms) = 150 වන විට මූර්ත වෙළඳපල සහ මුදල් වෙළඳපල සමතුලිත වන්නේ,
- අ) ජාතික ආදායම 950 සහ පොලී අනුපාතිකය 5% වන විටය.
 - ආ) ජාතික ආදායම 900 සහ පොලී අනුපාතිකය 10% වන විටය.
 - ඇ) ජාතික ආදායම 900 සහ පොලී අනුපාතිකය 5% වන විටය.
 - ඉ) ජාතික ආදායම 950 සහ පොලී අනුපාතිකය 10% වන විටය.
- (09) පහත වගන්තීන්හි එකක් හැර අන් ඒවා උද්ධමනය නිසා ඇති වන අවාසි ගෙන හැර දක්වයි. එය කුමක්ද?
- අ) ණයගැතියන්ගෙන් ණයහිමියන් වෙත ධනය බෙදා හැරේ.
 - ආ) ජාත්‍යන්තර තරඟකාරීත්වය අඩු කරයි.
 - ඇ) විපරීත වෙළඳපල මිල සංඥාවන් දක්වයි.
 - ඉ) ස්ථාවර ආදායම් ලබන්නන්ගේ මූර්ත ආදායම පහල හෙලයි.
- (10) සර්ෂක සේවා විද්‍යුත්තිය ඇති වන්නේ,
- අ) මූර්ථ දළ ජාතික නිෂ්පාදනයේ අඩුවීමක් ඇති විට
 - ආ) ශ්‍රම බලකායට පළමුවරට ඇතුළු වූ විට රැකියාවක් සොයා ගැනීමට කාලයක් ගත වන හෙයින්
 - ඇ) තාක්ෂණික දියුණුවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස
 - ඉ) ව්‍යාපාර වක්‍රයන්හි සිදුවන වෙනස්වීම් නිසා

(එක් කොටසකට 01 බැගින් ලකුණු 10 යි)

එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා අදාළ පිලිතුරු සපයා ඇති ඉඩෙහි සඳහන් කරන්න.

(11) ඉල්ලුමෙහි සහ සැපයුමෙහි එකවර සිදුවන වෙනසක් සමතුලිතයට බලපානුයේ,

(12) ආන්තික ආදේශන අනුපාතිකය (MRS), ආන්තික තාක්ෂණික ආදේශන අනුපාතිකයෙන් (MRTs) වෙන කර දක්වන්න.

.....

.....

.....

.....

(13) මිල විශේෂණයකට අත්‍යාවශ්‍ය කොන්දේසි ලැයිස්තුගත කරන්න.

.....

.....

.....

(14) මිල දර්ශකයක් ගණනයේදී වැදගත් වන නිර්ණායකයන්,

.....

.....

.....

(15) අංශ හතරක ආර්ථිකයක, සමතුලිතයේදී,

$$\text{ඉතුරුම්} + \dots + \dots = \text{ආයෝජන} + \dots + \dots$$

(එක් කොටසකට ලකුණු 02 බැගින් ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

II කොටස

- (02) අ) භාණ්ඩයක් සඳහා ඇති ඉල්ලුම් හා සැපයුම් සමීකරණ ඔබට සපයා ඇත.
 $D_x = 100 - 3P_x$
 $S_x = 40 + 2P_x$
- (i) සමතුලිත මිල හා ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.
- (ii) මෙම භාණ්ඩය රු: 10 කට ආනයනය කිරීමට නිෂ්පාදකයාට හැකිනම්, දේශීය ඉල්ලුම, දේශීය සැපයුම, ආනයනය කල යුතු ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.
- (ලකුණු 06)
- ආ) ප්‍රධාන උපයෝගීතා න්‍යායන් දෙක කෙටියෙන් හඳුන්වා දී, එම න්‍යායන් දෙක අතර වෙනස්කම් පහදන්න.
- (ලකුණු 04)
- ඇ) හිතවන ආන්තික උපයෝගීතාවය ගෙනහැර දක්වමින්, පාරිභෝගික සමතුලිතතාවය ප්‍රස්ථාරිකව විස්තර කරන්න.
- (ලකුණු 04)
- ඉ) උපේක්ෂා වක්‍ර විශ්ලේෂණය යොදා ගනිමින් භාණ්ඩයක ඉල්ලුම් වක්‍රය ව්‍යුත්පන්න කරන ආකාරය පෙන්වන්න.
- (ලකුණු 06)
- (මුළු ලකුණු 20)
- (03) අ) අදාළ ප්‍රස්ථාර සටහන් යොදා ගනිමින් කෙටිකාලීන නිෂ්පාදන න්‍යාය පැහැදිලි කර එක් එක් අදියරයන්හි දී ගත හැකි ව්‍යාපාරික තීරණයන් කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
- (ලකුණු 06)
- ආ) "වහන්තරා වක්‍රය" යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද? දිගුකාලීන සාමාන්‍ය පිරිවැය වක්‍රය ව්‍යුත්පන්න කරන ආකාරය ප්‍රස්ථාරිකව පැහැදිලි කරන්න. එම වක්‍රයේ අවම ලක්ෂ්‍ය හඳුනාගන්නේ කෙසේද?
- (ලකුණු 06)
- ඇ) එක්තරා ආයතනයක් පහත දැක්වෙන සාමාන්‍ය පිරිවැය ශ්‍රිතයට මුහුණ දෙයි.
 $AC = Q^2 - 6Q + 40 + 4/Q$
 ආන්තික පිරිවැය ශ්‍රිතය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- (ලකුණු 03)

ඉ) සම නිෂ්පාදන වක්‍රයක ලක්ෂණයන් මොනවාද?

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

(04) අ) "ඒකාධිකාරී තරඟකරුවකු කෙටිකාලීනව අති ප්‍රාමාණික ලාභයක් ඉපයුවද ඔහුට/ ඇයට දිගුකාලීනව ඉපයිය හැක්කේ සාමාන්‍ය ලාභයකි." මෙම ප්‍රකාශය ප්‍රස්ථාර උපයෝගී කරගෙන විශ්ලේෂණය කරන්න.

(ලකුණු 05)

ආ) "ඒකාධිකාරය සෑම විටම පාරිභෝගිකයාට අවාසිදායකය." මෙම ප්‍රකාශය අවශ්‍ය රූප සටහන් යොදා ගනිමින් තාර්කිකව පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 06)

ඇ) එක්තරා ආයතනයකට අදාළව මුළු අයහාර ශ්‍රිතය හා මුළු පිරිවැය ශ්‍රිතය පහත දක්වා ඇත.

$$Q = 20 - 0.2P$$

$$TC = 50 + 40Q$$

මුළු ලාභය හා ලාභය උපරිම කරන නිමවුම ආන්තික ප්‍රවේශය ආශ්‍රයෙන් ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 04)

ඉ) "පූර්ණ තරඟකාරී ආයතනයන්ට තම නිෂ්පාදන කටයුතු අඛණ්ඩව සිදුකල හැක්කේ අවම වශයෙන් සාමාන්‍ය විචල්‍ය පිරිවැයවත් ආවරණය කරගැනීමට සමත් වන්නේ නම් පමණි." ඔබ ඉහත ප්‍රකාශය සමඟ එකඟවන්නේද? විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

(05) අ) කාටල මගින් ඔවුන්ගේ වෙළඳපල කොටස කෝටා මගින් බෙදාගන්නා ආකාරය ප්‍රස්ථාරිකව විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 06)

ආ) අනෙකුත් වෙළඳපොලවල් හා සසඳන කල කතිපයාධිකාරී වෙළඳපලක කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ මොනවාද?

(ලකුණු 03)

ඇ) මිල නායකත්වය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද?

(ලකුණු 04)

ඉ) ව්‍යවර්ථිත ඉල්ලුම් ආකෘතියක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන තරඟකාරී ආයතන මිල පහත හෙළිමි අනුගමනය කිරීමට සූදානම් වුවද මිල ඉහළ නැංවීම් අනුගමනය කිරීමට කැමැත්තක් නොදක්වයි. මෙම ආකෘතියට ඉදිරිපත් වී ඇති ප්‍රධාන විවේචනයන් උද්දීපනය කරමින් මෙම ආකෘතිය යටතේ ස්ථාපිත මිල ප්‍රමාණය තීරණය කරන ආකාරය පහදන්න.

(ලකුණු 07)

(මුළු ලකුණු 20)

III කොටස

(06) අ) නූතන සාර්ව ආර්ථික විද්‍යා ආකෘතිය හෙවත් IS - LM ආකෘතිය, කේන්සියානු ආදායම් වියදම් ආකෘතියෙන් වෙනස් වන්නේ කෙසේද?

(ලකුණු 05)

ආ) එක්තරා ආර්ථිකයකට අදාළව පහත තොරතුරු ඔබ වෙත සපයා ඇත. (සියළු වටිනාකම් රුපියල් මිලියන වලින්.)

$$C = 50 + 0.8y_d \text{ (පාරිභෝජනය)}$$

$$T_x = 50 + 0.2y \text{ (බදු ශ්‍රිතය)}$$

$$I = 100 \text{ (ආයෝජනය)}$$

$$G = 250 \text{ (රාජ්‍ය වියදම)}$$

$$X = 200 \text{ (නිර්යාන)}$$

$$M = 60 + 0.14y \text{ (ආයාන)}$$

(i) සමතුලිත ජාතික ආදායම ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 04)

(ii) ආන්තික පාරිභෝජන නැමියාව තීරණය කෙරෙන සාධක මොනවාද?

(ලකුණු 03)

ඇ) මූල්‍ය වෙළඳපල තුළ තැන්පත්ව ඇති කුටුම්භ ඉතුරුම් නැවත වියදම් ප්‍රවාහයට එකතු වන ආකාරය විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 03)

ඈ) පූර්ණ තෙරපුම් ප්‍රතිවිපාකය සහ තෙරපුම් ප්‍රතිවිපාකය නොමැති අවස්ථාව යන සංකල්පයන් විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)

(07) අ) කේන්සියානු ප්‍රවේශයට අනුව මුදලට ඇති ඉල්ලුම විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 04)

ආ) එක්තරා උපකල්පිත ආවෘත ආර්ථිකයකට අදාළව පහත තොරතුරු ඔබ වෙත සපයා ඇත. (සියළුම වටිනාකම් රුපියල් මිලියන වලින්.)

පාරිභෝජන ශ්‍රිතය = $90 + 0.8yd$

ආයෝජනය = $140 + 10r$

බදු ශ්‍රිතය = $100 + 0.2y$

රාජ්‍ය වියදම = 400

සංක්‍රාම = 50

ආරක්‍ෂණ හා ගනුදෙනු චේතනාවෙන් මුදලට කරන ඉල්ලුම (mt) = $0.3y$

සමපේක්‍ෂණ මුදල් ඉල්ලුම (msp) = $-90r$

මුර්ත මුදල් සැපයුම (ms) = 150

(y යනු ජාතික ආදායම, yd යනු වැය කල හැකි ආදායම, r යනු ආයෝජන අනුපාතිකය)

(i) IS ශ්‍රිතය හා LM ශ්‍රිතය ගොඩනගන්න.

(ලකුණු 04)

(ii) මුර්ත හා මූල්‍ය අංශයන් සමතුලිත වන විට ජාතික ආදායම හා පොලී අනුපාතිකය ගණනය කරන්න. එය ප්‍රස්ථාරිකව නිරූපණය කරන්න.

(ලකුණු 06)

(iii) ආර්ථිකයක මුර්ත හා මූල්‍ය අංශයේ සමතුලිතය තුලින්, IS සහ LM වක්‍ර ව්‍යුත්පන්න කරගන්නා ආකාරය ප්‍රස්ථාරිකව නිරූපණය කරන්න.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 20)

(08) අ) "සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාව යනු සමස්ථ ආර්ථිකය පිළිබඳව හැදෑරෙන ආර්ථික විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රයකි." සාර්ව ආර්ථික විද්‍යාවෙහි ප්‍රධාන මූලික ප්‍රශ්න සහ ශ්‍රී ලංකාවට අදාළව මෙම ප්‍රශ්නයන්හි වර්තමාන ප්‍රායෝගික තත්ත්වය විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 10)

ආ) ආදායම් බෙදී යාමට සහ ආර්ථික වර්ධනයට උද්ධමනයේ ඇති බලපෑම් කෙබඳුදැයි සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 05)

ඇ) ආර්ථික වර්ධනය සහ ආර්ථික සංවර්ධනය යන සංකල්පයන් සැකෙවින් විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 20)